

ЗМІНИ КЛІМАТУ І КЛІМАТИЧНІ ІННОВАЦІЇ

№ 04
30.12.2011

Квартальний інформаційний бюлетень видається Донецьким національним університетом МОНМС України за проектом „Низько-вуглецеві можливості для індустріальних регіонів України”, що фінансується Європейським Союзом за Тематичною програмою для довкілля і сталого управління природними ресурсами, зокрема енергією

НОВИНИ СВІТУ:

Країни погодились щодо другого періоду Кіотського протоколу

COP17/CMP7
UNITED NATIONS
CLIMATE CHANGE CONFERENCE 2011
DURBAN, SOUTH AFRICA

12 грудня 2011, Дурбан (ПАР). – Під час міжнародних кліматичних переговорів у Південній Африці країни погодились на другий період виконання зобов'язань Кіотського протоколу.

Також країни домовилися прийняти нову юридичну угоду зі зміни клімату, яка зобов'яже найбільші країни-забруднювачі знизувати викиди.

Домовленості, досягнуті на міжнародних переговорах у Дурбані, є кроком вперед, але людство все ще залишається на шляху катастрофічного росту температури на планеті через недостатні зобов'язання зі зниження викидів парникових газів.

Україна разом з іншими 34 країнами погодилося щодо другого періоду виконання зобов'язань Кіотського протоколу, який набере чинності 1 січня 2013 року. Але поки що невідомо, скільки буде тривати другий період виконання зобов'язань: 5 чи 8 років.

До 1 травня 2012 року країни мають подати в Секретаріат Конвенції цілі зі скорочення викидів парникових газів на другий період виконання зобов'язань. Водночас, Росія, Канада та Японія офіційно відмовились від приєднання до другого періоду Кіотського протоколу.

Для України згода щодо другого періоду Кіотського протоколу означає, що будуть збережені гнучкі механізми, а саме, проекти спільного впровадження та торгівля квотами.

Водночас, під питанням залишаються зобов'язання України зі зниження викидів парникових газів та можливість переносу невикористаних квот на майбутнє.

Також під час переговорів була утворена нова робоча група, яка працюватиме над новою юридичною угодою. Згідно з цією угодою, усі країни, включно з найбільшими забруднювачами планети США, Китаєм та Індією, будуть зобов'язані знизувати викиди парникових газів. Нова угода має бути погоджена усіма країнами не пізніше 2015 року, а з 2020 року має набрати чинності.

Незалежні експерти наголошують, що під час переговорів країни знову відклали «на потім» найбільш важливе питання: цілі зі зниження викидів парникових газів.

«Зараз кліматичний режим схожий більше на добровільну угоду, яка відкладає на десятиліття необхідність знизувати викиди. Зволікання з реальними та швидкими зниженнями викидів може призвести до перетину «порогу» у 2 градуси Цельсія та потенційно призвести до катастрофи», – говорить Кумі Наїдо (Kumi Naido), виконавчий директор Greenpeace International.

Світ залишається на шляху підвищення температури більше, ніж на 3 градуси Цельсія через слабкі зобов'язання зі зниження викидів, які оголосили країни.

Згідно з висновком вчених після закінчення переговорів, це призведе до значних негативних наслідків для людства, зокрема, до танення вічної мерзлоти, деградації коралових рифів, можливої деградації тропічних лісів в Амазонії, збільшення частоти та інтенсивності природних катаклізмів та інших. Вартість подолання негативних наслідків зміни клімату також зростатиме.

Джерело: Робоча Група неурядових екологічних організацій України з питань зміни клімату – <http://climategroup.org.ua>

Пан Ги Мун подвёл итоги года и наметил пять приоритетов на будущее

Выступая в штаб-квартире ООН в Нью-Йорке на традиционной пресс-конференции, посвященной итогам года, Генеральный секретарь Пан Ги Мун сформулировал пять приоритетов на ближайшее будущее: устойчивое развитие, создание более безопасного мира, активизация мер по предотвращению кризисов, оказание помощи странам в переходный период и продвижение прав женщин и молодежи.

«Мы стали свидетелями наводнений в Пакистане, Таиланде, Колумбии и Сальвадоре. Это – мощные напоминания об участившихся случаях экстремальных погодных условий», – сказал Генеральный секретарь, отметив прогресс на переговорах по изменению климата в Бали, Копенгагене, в Канкуне и, недавно, – в Дурбане.

«В Дурбане мы бросили вызов скептикам. Мы ясно показали, что на многосторонних переговорах в ООН можно достичь консенсуса относительно четких целей и сроков заключения юридически обязывающего соглашения с участием всех стран», – подчеркнул глава ООН. Он добавил, что в Дурбане был запущен Зеленый фонд, а также были приняты другие обязательства по финансированию усилий в сфере изменения климата.

Источник: ИЗМЕНЕНИЕ КЛИМАТА – RU – Информационный проект Российского регионального экологического центра – <http://climatechange.ru>

В цьому випуску:

Новини світу 1

Новини ЄС 2

Новини України 3

Новини проекту 4

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект реалізується
Донецьким національним
університетом, Україна

НОВИНИ ЄС:

Enhancing EU rules for monitoring greenhouse gas emissions

23 November 2011

Timely and accurate data on greenhouse gas (GHG) emissions is vital for knowing whether the EU and its Member States are on track to meet their emission targets and for developing robust new policies to address the climate challenge. The European Commission today proposed legislation to significantly enhance the monitoring and reporting of GHG emissions, in particular to meet new requirements arising from the package of EU climate and energy laws for the period 2013-2020.

Connie Hedegaard, European Commissioner for Climate Action, said: "By improving transparency, coordination and the quality of data reported, today's proposal contributes to keep better track of our progress towards meeting our emissions targets. This proposal will also help monitor and report emissions from land use, land use change and forestry (LULUCF), aviation and maritime transport amongst other sectors. We hope that these new rules will also set an example in the context of the international climate negotiations and serve as a benchmark for transparency of climate action by developed countries." The EU and Member States already cooperate to monitor and report GHG emissions under the terms of a Decision adopted in 2004. They produce annual GHG inventories which are used to assess progress towards meeting Kyoto Protocol emission targets. They also gather and publish information on GHG projections and on their policies and measures to reduce emissions.

The current rules are largely based on the requirements arising from the Kyoto Protocol. The proposed new Regulation enhances this monitoring and reporting mechanism in line with the requirements of the 2009 climate and energy package. It goes a step beyond Kyoto in providing greater transparency in the data and information provided and ensuring compliance with the EU's climate change commitments.

The main objectives of the proposed revision are to:

- Facilitate further development of the innovative EU climate policy mix by addressing emissions from land use, land use change and forestry (LULUCF), aviation and maritime transport, among other sectors, and by supporting adaptation to climate change;

- Help the EU and Member States keep track of progress towards meeting their emission targets for 2013-2020;
- Further improve the quality of data reported;
- Ensure that the EU and Member States comply with current and future international monitoring and reporting obligations and commitments. This includes reporting on financial and technical support provided to developing countries, and commitments arising from the 2009 Copenhagen Accord and 2010 Cancún Agreements;
- Put in place operational rules for Member States to report on their use of revenues from the auctioning of allowances in the EU emissions trading system (EU ETS). Member States have committed to spend at least half of the revenue from such auctions on measures to fight climate change in the EU and third countries.

Source: Directorate-General for Climate Action - DG CLIMA – <http://ec.europa.eu/clima/>

Єврокомісія готується оголосити конкурс проектів для Росії та країн Східного партнерства з протидії змін клімат (08/11/2011)

Європейська Комісія має на меті оголосити конкурс проектів з програми протидії змін клімату у Росії та країнах-учасницях Східного партнерства. Мета конкурсу – допомогти цим країнам адаптуватися до змін клімату та зменшити негативні наслідки глобального потепління.

Окрім того, проект спрямований на:

- підтримку зусиль Росії та країн-учасниць Східного партнерства із розробки та імплементації законодавства зі змін клімату;
- підтримку розробки схем із викидів CO₂ у атмосферу;
- покращення доступу спеціалістів та осіб, відповідальних за ухвалення рішень з країн-сусідів до інформації, законодавства, а також політики ЄС у сфері змін клімату;
- організацію зустрічей, навчальних візитів, а також створення веб-сайту зі змін клімату англійською та російською мовами.

Максимальний бюджет, передбачений контрактом – 7 млн. євро.

Східне партнерство об'єднує такі країни: Азербайджан, Білорусь, Вірменію, Грузію, Молдову та Україну.

Джерело: Представництво Європейського Союзу в Україні – <http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/>

Суд ЄС об'язав платити "екологічний податок" на польоти над Європою

С 1 января 2012 года вступит в силу правило о покупке авиакомпаниями квот на выброс CO₂ при полетах над территорией Европейского союза, однако ряд стран, в том числе США и Россия, выразили свое недовольство по этому поводу.

Однако суд ЕС признал его соответствующим международному праву. В 2008 году ЕС принял решение, что все авиакомпании, летающие в Европу, должны с 1 января 2012 года покупать квоты, эквивалентные 15% своих выбросов "парникового газа", в рамках борьбы с глобальным изменением климата.

Сегодня суд ЕС признал этот закон соответствующим международному праву. Применение системы обмена квотами эмиссии от авиации не нарушает ни принципов обычного международного права, ни соглашения "Открытое небо", говорится в решении суда ЕС. Не разделяют эту точку зрения 26 из 36 членов Международной организации гражданской авиации (ИКАО), в их числе США, Россия и Китай.

От американской стороны с просьбой об отмене или отсрочке нового правила к ЕС 16 декабря обратилась государственный секретарь США Хиллари Клинтон. Дмитрий Медведев также выразил озабоченность этим правилом 15 декабря на саммите в Брюсселе.

За нарушение предусмотрен штраф в размере 100 евро за тонну выбросов CO₂ и санкции вплоть до запрета на полеты в ЕС для перевозчика-нарушителя. Как отмечают наблюдатели в Брюсселе, проблема перешла в политическую плоскость и грозит "торговой" войной.

Американский конгресс уже запретил авиакомпаниям США платить этот налог, а Китай пригрозил торговыми санкциями, в частности, против авиастроительной компании Airbus.

Источник: Инвесткафе – независимое аналитическое агентство – <http://news.investcafe.ru>

Проект фінансується Європейським Союзом

Проект реалізується Донецьким національним університетом, Україна

НОВИНИ УКРАЇНИ:

Заявление Главы украинской делегации Министра экологии и природных ресурсов Украины Николая Злочевского на сегменте высокого уровня COP17/CMPT7

7 декабря 2011

Заявление Украины

Ваше Превосходительство уважаемая госпожа Президент!
Ваши Превосходительства уважаемые Главы государств и правительств, министры!
Уважаемые дамы и господа!

Хочу выразить искреннюю благодарность правительству и народу Южноафриканской Республики за гостеприимство и эффективную организацию конференции в прекрасном городе Дурбан.

Изменения климата угрожают всему человечеству. Находясь здесь, в Африке, каждый из нас особо остро ощущает нашу уязвимость. Здесь и сегодня каждый из нас и все мы вместе несем ответственность перед нашими детьми и внуками за их жизнь.

Украина в полной мере осознает свою ответственность перед будущими поколениями и последовательно поддерживает усилия международного сообщества по ограничению выбросов.

Украина в полной мере выполняет взятые на себя обязательства по ограничению выбросов. Более половины мировых сокращений выбросов в рамках совместного осуществления достигнуты в Украине.

В 2010 году Украиной принята Стратегия экологической политики. Стратегией предусмотрено дальнейшее сокращение выбросов. Для достижения этих целей Президент и правительство Украины активно поддерживают использование возобновляемых источников энергии. В Украине реализованы и продолжают разрабатываться крупнейшие в мире проекты по использованию солнечной и ветровой энергии.

В настоящее время Украина разрабатывает концепцию низкоуглеродного развития экономики. Мы находимся на пути к созданию внутренней системы торговли выбросами, как одного из наиболее действенных механизмов снижения выбросов, который доказал свою эффективность.

Украина выступает за принятие всеобъемлющего юридически обязывающего соглашения. Только такой документ может обеспечить действенность предпринимаемых мер.

Убеждены, что особый статус Украины как страны с переходной экономикой, который нашел отражение в Конвенции и Протоколе, должен быть сохранен в новом соглашении.

Гибкие механизмы доказали свою эффективность и они должны быть сохранены. Мы выступаем за упрощение процедуры доступа к таким механизмам и за возможность оперативного внедрения новых.

Украина также подчеркивает важную роль лесов и призывает к разработке и внедрению механизма надлежащего учета роли всех лесов при выполнении обязательств Сторон.

Срок действия нового соглашения не должен ограничиваться 2020 годом. Должна быть выработана четкая дорожная карта на более длительный срок - до 2050 года и далее.

Осознавая **- необходимость** осуществления неотложных действенных мер **- ответственность** перед будущими поколениями **- важность** обеспечения экологической целостности **- и действуя в общем контексте** Украина выражает искреннюю готовность принять на себя более амбициозные цели по снижению выбросов парниковых газов.

Украина осознает ограниченную действенность Киотского протокола в существующем формате. Несмотря на это, Украина готова, вместе с другими Сторонами Протокола, взять на себя более амбициозные количественные обязательства в рамках второго периода действия обязательств Киотского протокола, как демонстрацию приверженности целям Конвенции.

Ваши Превосходительства уважаемые Главы государств и правительств, министры!

Призываю вас действовать более решительно во имя будущих поколений.

«Мы должны использовать время мудро, и помнить: правое дело можно начать в любую минуту». Украина полностью разделяет это мудрое напутствие Нельсона Манделы.

Благодарю за внимание.

Джерело: Державне агентство екологічних інвестицій України – <http://www.neia.gov.ua>

Міжнародні експерти зробили позитивні висновки за фактом перевірки 5-го Національного повідомлення України зі зміни клімату

7 жовтня 2011 року Україна офіційно отримала остаточний звіт міжнародних експертів з поглибленої перевірки П'ятого Національного повідомлення України, яке було подано згідно з вимогами Секретаріату Рамкової конвенції ООН зі зміни клімату (РКЗК ООН) та Киотського протоколу.

Загальні викиди парникових газів, як констатують експерти, в період з 1990 по 2008 рік зменшилися на 52,2%. Це скорочення викидів обумовлено такими змінами, як: перехід від планової до ринкової економіки, структурні економічні зміни, збільшення частки послуг і пов'язане з цим зменшення споживання енергії, зміни в структурі споживання первинних енергоресурсів (скорочення споживання вугілля та зростання споживання природного газу). Ефект підкріплений поліпшенням у сфері енергоефективності.

Викиди Україні значно нижче мети, яка була поставлена в рамках Киотського протоколу.

Таким чином, констатує група експертів, Україна не потребує глобальну національну стратегію скорочення викидів парникових газів у терміновому порядку, а відповідна політика і заходи, пов'язані з боротьбою зі зміною клімату, здебільшого мають бути спрямовані на досягнення цілей економічної ефективності з урахуванням розвитку сфери енергетики та підвищення її безпеки.

Джерело: Державне агентство екологічних інвестицій України – <http://www.neia.gov.ua>

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект реалізується
Донецьким національним
університетом, Україна

НОВИНИ ПРОЕКТУ:

Круглий стіл в Запорозьжє «Низко-углеродні інновації для рішення регіональних екологічних проблем»

15 грудня 2011 г. в Запорозькій державній інженерній академії (ЗГІА) в рамках VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Охорона навколишнього середовища промислових регіонів як умови стабільного розвитку України» состоялось засідання Круглого столу «Низко-углеродні інновації для рішення регіональних екологічних проблем», який проводився Донецьким національним університетом (ДонНУ) в рамках європейського проекту «Низко-углеродні інновації для промислових регіонів України (LCOIR-UA)».

Перед засіданням круглого столу на пленарному засіданні конференції був представлений доповідь про проект LCOIR-UA: **Беспалова С.В., Шестаєв Н.С.** «Низко-углеродні можливості для промислових регіонів України: адаптація європейського досвіду», в якій були відображені основні цілі, завдання і очікувані результати проекту.

Після закінчення пленарного засідання почалося засідання Круглого столу, в якій взяли участь більше 40 представителів органів регіональної влади і самоуправління, промислових і енергетических підприємств, учених ВУЗів і ННІ Запорозької і Дніпропетровської областей.

Були обговорені наступні питання:

- Св'язь екологічного стану навколишнього середовища з реальними і перспективами глобального потепління;
- Адаптація до змін клімату, зменшення наслідків змін клімату і можливості стабілізації клімату;
- Впровадження екологічно чистих технологій в промисловість і сільське господарство України, а також чистих вугільних технологій в енергетику, металургію і хімічну промисловість України;
- Технології уловлювання, транспортування і геологічного зберігання CO₂;
- Інвестиції в стабілізацію клімату: напрямки, ризики, ефективність.

Засідання Круглого столу відкрили привітаннями ректор ЗГІА **Владимир Пожувєв** і начальник управління по питаннях екологічної безпеки Запорозького міського ради **Глеб Золотарєв**.

Затем координатор проекту LCOIR-UA **Николай Шестаєв** (ДонНУ, Донецьк) представив презентацію загальної доповіді «Глобальне змінення клімату і регіональні екологічні проблеми», в якій були показані основні причини і перспективи змінення клімату, внесок України в «углеродний слід».

Далі завідувач кафедри охорони навколишнього середовища **Геннадій Кожемякин** (ЗГІА, Запорозьжє) в презентації «Оцінка екологічного стану Запорозької області» детально розглянув показники забруднення атмосферного повітря, водної середовища і ґрунту підприємств Запорозької області і показав основні причини виникнення екологічних проблем на території області.

Замість голови СМУ ДО **Аліна Соньшкіна** (Совет молодих учених Дніпропетровської області, Дніпропетровськ) в своїй презентації «Екологічні проблеми Дніпропетровського регіону в контексті соціально-екологічних знань» проаналізувала стан навколишнього середовища Дніпропетровської області і підкреслила головні причини погіршення екологічного стану області.

Затем **Николай Шестаєв** (ДонНУ, Донецьк) в презентації «Перспективи впровадження в Україні кліматических інновацій, включаючи чисті вугільні технології і технології уловлювання і зберігання CO₂» акцентував увагу на можливостях впровадження на підприємствах України європейського досвіду адаптації до змінення клімату і зменшення його наслідків.

Завідувач лабораторії агрозоології **Александр Ляшенко** (Інститут механізації тваринництва Національної академії аграрних наук України, Запорозьжє) в доповіді «Екологічні аспекти сільськогосподарського виробництва: стан, нові технології і обладнання переробки органічних відходів» зупинився на технологічних питаннях зменшення викидів CO₂ при переробці біомаси.

Старший науковий співробітник **Олег Скрипник** (Інститут проблем природопольовання і екології Національної академії наук України, Дніпропетровськ) в презентації «Депопуляція вуглецю при формуванні вторинних екосистем порушених гірських територій» підкреслював важливість зменшення об'ємів CO₂ в атмосфері відновлення земель, які використовувалися в гірничодобувній промисловості.

А також з короткими презентаціями про можливість участі в європейських науково-технологічних проектах виступили: **Станіслав Селин** (Запорозький державний центр науки, інновацій і інформатизації) з доповіддю «ГОРИЗОНТ-2020: Новий програмний проект Європейського Союзу в сфері досліджень і інновацій»; **Николай Шестаєв** (ДонНУ, Донецьк) - «Національний контактний пункт «Навколишнє середовище, включаючи змінення клімату» 7РП ЕС»; **Алексей Савкевич** (ДонНУ, Донецьк) - «Національний контактний пункт «Мобільність» 7РП ЕС». Ці виступи викликали інтерес у присутніх учених, які отримали відповіді на багато питань про можливості і правила участі в проектах 7РП.

Презентації, представлені на цьому круглому столі, розміщені в вільному доступі на веб-сайті проекту: <http://www.lcoir-ua.eu>

Проект фінансується
Європейським Союзом

Проект реалізується
Донецьким національним
університетом, Україна

